

1. Анотація

Організація аварійно-рятувальних робіт – вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 "Цивільна безпека", спеціальності 261 „Пожежна безпека”.

Одним з основних із напрямків діяльності пожежно-рятувальних підрозділів, як сказано у Кодексі цивільного захисту України є проведення аварійно-рятувальних робіт та надання допомоги іншим службам при ліквідації наслідків аварій, катастроф та стихійних лих.

Організація аварійно-рятувальних робіт є важливою складовою частиною боротьби з пожежами. Вона відображає зміст професії фахівця пожежно-рятувальної служби на підставі вивчення закономірностей розвитку аварійних ситуацій, освоєння принципів розрахунку сил та засобів для проведення рятувальних робіт та їх організацію.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що всі практичні заняття проводяться з використанням матеріально-технічної бази кафедри та НПРЧ НУЦЗ України, що дозволяє максимально приблизити до реальних умов відпрацювання питань, які виносяться на заняття.

2. Інформація про викладача

Загальна інформація	Грицина Ігор Миколайович, заступник начальника кафедри пожежної тактики та аварійно-рятувальних робіт факультету оперативно-рятувальних сил, к.т.н., доцент
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет № 408.
E-mail	gritsina73@gmail.com
Наукові інтереси*	
Професійні здібності*	

Загальна інформація	Аветісян Вадим Георгійович, доцент кафедри пожежної тактики та аварійно-рятувальних робіт факультету оперативно-рятувальних сил, к.т.н., доцент
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет № 408.
E-mail	ptarr@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси*	
Професійні здібності*	

Загальна інформація	Остапов Костянтин Михайлович, старший викладач кафедри пожежної та рятувальної підготовки факультету оперативно-рятувальних сил, к.т.н.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет № 408.
E-mail	ostapovk_90@ukr.net
Наукові інтереси*	
Професійні здібності*	

* – заповнюється за бажанням НПП.

3. Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щоп'ятниці з 15.00 до 16.00 в аудиторії № 402. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: протипожежна та аварійно-рятувальна техніка, організація робіт у непридатному для дихання середовищі, підготовка з надання домедичної допомоги, пожежно-рятувальна та загальна фізична підготовка, основи пожежно-рятувальної справи, основи спеціальної та військової підготовки.

Постреквізити: пожежна тактика, протипожежна та аварійно-рятувальна техніка, охорона праці в галузі.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація аварійно-рятувальних робіт» є підготувати фахівців, здатних організовувати аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи силами основного оперативного підрозділу оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій як природного так і техногенного характеру.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Організація аварійно-рятувальних робіт» є навчити майбутніх фахівців застосовувати основні закономірності організації, управління та виконання аварійно-рятувальних робіт для ліквідації надзвичайних ситуацій, розроблення заходів щодо запобігання поширенню надзвичайних ситуацій, а також впливу шкідливих чинників на людей та матеріальні цінності, контролю за усуненням причин та умов, що сприяють виникненню та поширенню надзвичайних ситуацій, перешкоджають її своєчасній ліквідації та рятуванню людей, визначенню характеристик пожежної (техногенної) небезпеки речовин, матеріалів, технологічних процесів, будівель та споруд, забезпеченню захисту у разі виникнення надзвичайної ситуації.

Після вивчення навчальної дисципліни «Організація аварійно-

рятувальних робіт» здобувачі вищої освіти повинні набути та отримати:

знання:

- системи управління при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- порядок організації розвідки та моніторингу обстановки при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру;
- тактика виконання аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру;
- технічні характеристики, основні тактичні прийоми, а також заходи безпеки особового складу для техніки, обладнання та спорядження що використовується при проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;
- методику розрахунку радіоактивного та хімічного зараження;
- порядок організації взаємодії підрозділів оперативно-рятувальної служби з іншими службами, що залучаються.

уміння:

- приймати рішення, організовувати та виконувати аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи у складі основного оперативного підрозділу при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру;
- організовувати розвідку пожежі та моніторинг обстановки;
- оцінювати обстановку та прогнозувати масштаби та наслідки, визначати потребу у додаткових силах в тому числі наслідки радіаційного та хімічного зараження;
- використовувати техніку, обладнання та спорядження в реальних умовах при проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;
- використовувати технічні засоби радіаційної та хімічної розвідки при проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт
- використовувати засоби захисту від впливу негативних факторів хімічного і радіаційного походження;
- взаємодіяти з іншими пожежно-рятувальними підрозділами, службами району та об'єктів, що залучаються до ліквідування наслідків надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру;

комунікація:

- організовувати аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи силами основного оперативного підрозділу оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій як природного так і техногенного характеру, взаємодіяти з іншими пожежно-рятувальними підрозділами, службами району та об'єктів, що залучаються до ліквідування;
- забезпечувати неухильне виконання усім особовим складом підрозділу та фахівцями, що залучаються вимог безпеки праці під час проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, оперативного розгортання сил та засобів.

- здійснювати пошук нової інформації, доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.

автономія та відповідальність: здатність особисто винаходити рішення щодо дій з рятування та евакуювання людей під час надзвичайних ситуації техногенного та природного характеру та проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

- **Фахові компетенції:**

- Здатність здійснювати керівництво особовим складом караулу на всіх етапах дій щодо рятування людей, евакуації матеріальних цінностей з використанням спеціального оснащення та страхувальних засобів;

- Здатність проводити оцінку обстановки в осередку аварії з наявністю небезпечних речовин та матеріалів радіаційного, хімічного та біологічного походження; здійснювати інженерне та топографічне забезпечення, використовувати прилади радіаційної та хімічної розвідки, засоби індивідуального та колективного захисту при виконанні рятувальними підрозділами завдань за призначенням.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Заочна форма навчання
Рік підготовки	4-й
Семестр	7-й
Обсяг кредитів ЄКТС	3
Загальна кількість годин	90 год.
Лекції	10 год.
Практичні, семінарські	2 год.
Лабораторні	0 год.
Самостійна робота	78 год.
Вид підсумкового контролю	диференційний залік

6. Календарно-тематичний план викладання дисципліни

Тривалість академічної години в Університеті становить 40 хвилин. Дві академічні години становлять пару академічних годин, що триває 80 хвилин без перерви.

Тиждень	Тема та її зміст	Вид навчальних занять
Модульний контроль № 1		
1-3	Тема 1. Організація аварійно-рятувальних робіт при ДТП 1. Прийоми фіксації автомобілів (на колесах, на боці на даху) 2. Способи деблокування постраждалих з пошкоджених автомобілів	Лк. – 2 год. ПЗ – 0 год. СР – 15 год.

	3. Прийоми фіксації легкових автомобілів при загрозі падіння в провалля. 4. Організація рятувальних робіт при ДТП 5. ОАРР при ДТП (комп'ютерний тренажер)	
4-6	Тема 2 ОАРР при аваріях на авіаційному транспорті 2.1. Організація аварійно-рятувальних робіт та гасіння пожеж на авіаційному транспорті	Лк. – 2 год. ПЗ – 0 год. СР – 15 год.
7-9	Тема 3 ОАРР при аваріях на залізничному транспорті 3.1. Організація аварійно-рятувальних та інших робіт на залізничному транспорті	Лк. – 2 год. ПЗ – 0 год. СР – 15 год.
Модульний контроль № 2		
10-12	Тема 4 ОАРР при аваріях з викидом НХР 4.1. Способи локалізації аварій з викидом НХР.	Лк. – 2 год. ПЗ – 0 год. СР – 15 год.
13-15	Тема 5. ОАРР в умовах радіації 5.1. Організація аварійно-рятувальних робіт та гасіння пожеж в умовах радіації	Лк. – 2 год. ПЗ – 2 год. СР – 18 год.
Всього		90 Годин

Примітка: Лк. – лекція; ПЗ – практичне заняття; МКР – модульна контрольна робота; СР – самостійна робота.

7. Список рекомендованої літератури

Базова

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Наказ МВС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту
3. Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України. Наказ МНС України 07.05.2007 р. № 312.
4. Рятувальні роботи при надзвичайних ситуаціях. Частина 1: Навчальний посібник /Аветисян В.Г., Сенчихін Ю.М., Тригуб В.В., Кулаков С.В., Куліш Ю.О., Александров В.Л., Адаменко М.І. – К: Основа, 2006.–360с.
5. Аветисян В.Г., Тригуб В.В., Грицина І.М., Остапов К.М. Організація аварійно-рятувальних робіт: Курс лекцій. – Харків : НУЦЗУ, 2017. - 140 с. (ел. бібл.)
6. Прогнозування та ліквідація наслідків вибуху на відкритих технологічних установках: методичні вказівки по виконанню контрольної (модульної) роботи з організації аварійно-рятувальних робіт / Укладачі: В.Г. Аветисян, І.М. Грицина, В.В. Тригуб, К.М. Остапов – Х: НУЦЗУ, 2017 р. – 47 с. (ел. бібл.)

Допоміжна

7. В.Г. Аветисян, Ю.О. Куліш. Організація аварійно-рятувальних робіт при дорожньо-транспортних аваріях. Практичний посібник. – Харків.: АЦЗУ МНС України, 2004. – 44 с.

8. Ю.О. Куліш. Організація аварійно-рятувальних робіт при надзвичайних ситуаціях на залізничному транспорті. Практичний посібник. – Харків.: НУЦЗУ МНС України, 2008. – 44 с.

9. John Norman Fire Officers Handbook of Tactics / Norman John. –South Sheridan Road Tulsa, Oklahoma, 2012 – 311 p.

10. Наказ МНС, Мінагрополітики, Мінекономіки, Мінприроди від 27.03.2001 № 73/82/64/122 «Про затвердження Методики прогнозування наслідків вилу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті» (zareєстрований в Міністерстві юстиції від 10.04.2001 №326/5517).

11. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26.07.2004 №822 "Про затвердження Правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів".

12. Emergency Response Guidebook 2016, U.S. Department of Transportation Pipeline and Hazardous Materials Safety Administration

13. Zasady organizacji dekontaminacji w warunkach skażenia środkami CBRN w przypadku zdarzeń masowych podczas Światowych Dni Młodzieży. PSPRP Polska. – 20 str. – Warszawa. – 2016 r.

14. Guidelines for Mass Casualty Decontamination During a HAZMAT/Weapon of Mass Destruction Incident, Volumes I and II. U.S. Army Chemical, Biological, Radiological and Nuclear School. – USA. – 136 p.

15. Minimum Standards and Non-Binding Guidelines for First Responders Regarding Planning, Training, Procedure and Equipment for Chemical, Biological, Radiological and Nuclear (CBRN) Incidents – 14 p. Civil Emergency Planning, Operations Division - NATO International Staff.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua>
2. <http://www.president.gov.ua>
3. <http://www.kmu.gov.ua>
4. <http://mvs.gov.ua>
5. <http://www.dsns.gov.ua>
6. <http://mon.gov.ua>
7. <http://nuczu.edu.ua>

8. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Організація аварійно-рятувальних робіт» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання компетентностей здобувачів здійснюється з використанням трьох шкал:

- перша – національна (традиційна) – 4-бальна (чотирибальна);
- друга – рейтингова шкала оцінювання – ЄКТС;
- третя – накопичувальна шкала – 100-бальна.

Порядок накопичування навчальних балів за 100-бальною шкалою

Вид навчальної роботи		Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна сума балів
I. Поточний контроль				
Модуль № 1	Лекції*	3	3	9
	Семінари	0	0	0
	Практичні заняття*	0	0	0
Разом за модуль № 1				9
Модуль № 2	Лекції*	2	3	6
	Семінари	1	2	2
	Практичні заняття*	0	0	0
	Модульна контрольна робота*	1	48	48
Разом за модуль № 2				56
Разом за поточний контроль				56
II. Індивідуальна самостійна робота (написання рефератів)				10
III. Диференційований залік				35
Разом за всі види навчальної роботи				100

* – обов'язкові види навчального контролю.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) за набутими навичками під час вивчення теоретичного матеріалу та виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів):

3 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. Граматично і стилістично без помилок оформлений звіт;

2 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

1 бали – завдання виконане частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі реферату або презентації.

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

6 балів – здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – завдання передбачене на індивідуальну самостійну роботу здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого рівня:

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем та самостійно виконати поглиблене теоретичне дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі реферату, наукової статті або презентації.

Рекомендована тематика для індивідуального дослідження:

1. Організація аварійно-рятувальних робіт при ДТП
2. ОАРР при аваріях на авіаційному транспорті

3. ОАРР при аваріях на залізничному транспорті
4. ОАРР при аваріях з викидом НХР
5. ОАРР в умовах радіації

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення письмової роботи під час самостійної роботи, здається на перевірку не пізніше останнього заняття в межах окремого залікового модуля та підлягає захисту.

Захист модульної контрольної робота проводиться на засіданні комісії (у складі не менше двох науково-педагогічних працівників), яка призначається керівником кафедри в терміни, визначені графіком освітнього процесу та робочим навчальним планом відповідної освітньої програми.

Вимоги до виконання модульної контрольної робота вичерпно викладені в методичних вказівках та завданні до виконання модульної контрольної робота за темою «Прогнозування та ліквідація наслідків вибуху на відкритих технологічних установках».

Критерії оцінювання модульної контрольної робота передбачають: якісне виконання розрахунково-пояснювальної записки, графічного матеріалу та передбачає повне володіння здобувачем матеріалом роботи та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді захисту модульної контрольної робота.

Критерії оцінювання виконання модульної контрольної робота (оцінюється від 0 до 48 балів):

41-48 балів – робота виконана в повному обсязі, з дотриманням вимог щодо розрахунково-пояснювальної записки, графічної частини. Здобувач в повній мірі володіє матеріалом та може застосувати його на практиці;

31-40 балів – робота виконана в повному обсязі, але є незначні порушення щодо оформлення розрахунково-пояснювальної записки та (або) графічної частини. Здобувач достатньо володіє матеріалом та може застосувати його на практиці;

21-30 балів – робота виконана в повному обсязі, але з порушеннями щодо оформлення та (або) змісту розрахунково-пояснювальної записки та (або) графічної частини. Здобувач поверхнево володіє матеріалом, застосування його на практиці можливе після доопрацювання;

11-20 балів – робота виконана не в повному обсязі, з порушеннями щодо оформлення та змісту розрахунково-пояснювальної записки та (або) графічної частини. Здобувач поверхнево володіє матеріалом, застосування його на практиці в даному вигляді можливе після доопрацювання;

1-10 балів – робота виконана не в повному обсязі, в ході виконання допущено суттєві помилки. Здобувач майже не володіє матеріалом, застосування його на практиці в даному вигляді неможливе;

0 балів – робота виконана не в повному обсязі, в ході виконання допущено суттєві помилки. Здобувач не володіє матеріалом, застосування його на практиці в даному вигляді неможливе.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі диференційованого заліку (7 семестр) який включає в себе відповідь на питання з білетів.

Кожен варіант білету складається з двох теоретичних питань. Теоретичні питання оцінюються за повнотою відповіді.

Критерії оцінювання знань здобувачів на диференційованому заліку (оцінюється від 0 до 35 балів):

30-35 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання, правильно розв'язав усі задачі з повним дотриманням вимог до виконання;

25-29 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішені три завдання;

20-25 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішені два завдання;

11-19 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриті зміст теоретичного питання та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішене одне завдання, інші – частково;

1-10 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки. Частково вирішення завдання;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань. Не вирішив завдання.

Перелік теоретичних питань для підготовки до диференційованого заліку:

1. Зона хімічного зараження, утворення та характеристика.
2. Вертикальна стійкість атмосфери та її вплив на розміри зони хімічного зараження.
3. Прогнозування обстановки при аваріях с викидом НХР. Вихідні дані та припущення, методика прогнозування.
4. Основний зміст АРР при аваріях на хімічно-небезпечних об'єктах.
5. Способи локалізації зони НХР та ліквідація джерела забруднення.
6. Способи дегазації території, техніки та обладнання.
7. Види та склад санітарної обробки особового складу.
8. Безпека праці при ліквідації аварій з викидом НХР.
9. Засоби індивідуального захисту особового складу при ліквідації аварій з викидом НХР.

10. Надання невідкладної допомоги постраждалим при хімічних аваріях.
11. Характеристика обстановки, яка може скластися при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах.
12. Вплив радіації на організм людини. Вимоги норм радіаційної безпеки до ведення робіт.
13. Засоби визначення радіації.
14. Підготовка рятувальних підрозділів до ліквідації аварій на радіаційно-небезпечних об'єктах. Оснащення, підготовка особового складу, розробка оперативних документів.
15. Основний зміст АРР при аваріях на радіаційно-небезпечних об'єктах.
16. Безпека праці при проведенні рятувальних робіт в умовах радіації.
17. Концепція проведення рятувальних робіт при ДТП. Принцип «Ключова фігура».
18. Концепція проведення рятувальних робіт при ДТП. Принцип комплексна безпека. Безпека місця пригоди.
19. Концепція проведення рятувальних робіт при ДТП. Принцип комплексна безпека. Безпека потерпілого.
20. Концепція проведення рятувальних робіт при ДТП. Принцип комплексна безпека. Безпека рятувальників.
21. Мета та задачі розвідки при ДТП.
22. Технологія проведення розвідки при ДТП.
23. Стабілізація медичного стану постраждалого.
24. Способи фіксації автомобіля
25. Вилучення постраждалого з пошкодженого автомобіля.
26. Безпека праці при проведенні рятувальних робіт при ДТП.
27. Загальний устрій та небезпека авіаційного транспорту
28. Інженерні заходи забезпечення безпеки пасажирів.
29. Організація спостереження за безпекою повітряного руху.
30. Сили та засоби які призначені для проведення рятувальних робіт при аваріях на авіаційному транспорті.
31. Організація аварійно-рятувальних робіт за межами аеропорту.
32. Організація аварійно-рятувальних робіт при аварійній посадці в аеропорту.
33. Організація аварійно-рятувальних робіт під час зльоту.
34. Оперативно-тактична характеристика рухомого складу.
35. Відбудовний поїзд. Призначення, склад, порядок застосування.
36. Пожежний поїзд. Призначення, склад, порядок застосування.
37. Початкові дії по ліквідації надзвичайної ситуації на залізничному транспорті.
38. Основні дії по ліквідації надзвичайної ситуації.
39. Управління силами та засобами при ліквідації залізничних аварій.
40. Тактика рятувальних робіт в пасажирських вагонах.
41. Тактика рятувальних робіт в вантажних вагонах.
42. Тактика рятувальних робіт при аваріях цистерн

43. Безпека праці при проведенні аварійно-рятувальних робіт на залізничному транспорті.

Отримані здобувачем бали за накопичувальною 100-бальною шкалою оцінювання знань переводяться у національну шкалу та в рейтингову шкалу ЄКТС згідно з таблицею.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами з навчальної дисципліни

Накопичувальна 100-бальна шкала	Рейтингова шкала ЄКТС	Національна шкала
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	
55-64	D	задовільно
50-54	E	
35-49	FX	незадовільно
1-34	F	

9. Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

Розробник:

Заступник начальника кафедри
пожежної тактики та
аварійно-рятувальних робіт

Ігор ГРИЦИНА

Доцент кафедри
пожежної тактики та
аварійно-рятувальних робіт

Вадим АВЕТИСЯН

Старший викладач кафедри
пожежної тактики та
аварійно-рятувальних робіт

Костянтин ОСТАПОВ